

Nyt fra Centret

NEXT STEP – et skridt på vej mod uddannelse, job og et sundere liv

NEXT STEP er et nyt forskningsprojekt i Center for Interventionsforskning, der kombinerer sundhed og beskæftigelse. Målet er at hjælpe aktivitetsparate ledige under 30 år tættere på uddannelse, job og et sundere liv. Og metoderne, de er utraditionelle. De unge skal for eksempel spille bold sammen, træne udendørs og spise sammen.

Center for Interventionsforskning har netop søsat et nyt projekt. Projektet hedder NEXT STEP, og målet er at undersøge, hvad man kan gøre for at få flere unge aktivitetsparate til at tage en uddannelse eller komme ind på arbejdsmarkedet. I det nye år skal NEXT STEP afprøves i en enkelt kommune, herefter implementeres det i en række kommuner, hvor det bliver en del af kommunernes beskæftigelsestilbud til unge aktivitetsparate. Adjunkt Teresa Holmberg fra Center for Interventionsforskning er projektleder for NEXT STEP:

– Unge aktivitetsparate, det vil sige unge under 30 år, der ikke er job- eller uddannelsesparate, er en særlig udsat målgruppe. De lever ofte på kanten af det danske samfund, ofte har de ingen stabile sociale relationer, ligesom mange ikke har fået fodfæste i uddannelses- og arbejdslivet. Derfor giver det god mening

at undersøge, hvad der skal til for at hjælpe dem i gang med enten uddannelse eller job, siger hun.

Brug for succesoplevelser

Hvor mange beskæftigelsestilbud ofte har fokus på eksempelvis virksomhedsbesøg og uddannelsesplaner, vil NEXT STEP trække på andre og mere utraditionelle metoder. De unge skal have pulsen op, de skal træne sammen udendørs og dyrke holdspil. Og ikke nok med det. Der er i projektet også fokus på det sociale og mentale. Deltagerne skal også styrke deres sociale kompetencer, de skal blandt indgå i en buddy-ordning samt planlægge, købe ind og spise måltider sammen. Ifølge Teresa Holmberg giver det god mening at forbedre både den fysiske form og deltagerens mentale velbefindende og sociale kompetencer. – Vi tror på, at det vil smitte af på deres generelle helbred og selv-vurderede helbred, som er en af de vigtigste prognostiske faktorer i forhold til chancen for at komme i job. Vi tror også på, at de unge har brug for succesoplevelser, såsom at komme i god fysisk form eller at opleve at få et stærkere socialt netværk. Dét kan gøre en positiv forskel for dem, og det vil give dem det mod, der skal til, når man søger uddannelse og beskæftigelse, siger Teresa Holmberg.

Ud over holdspil og udendørstræning er der fokus på faste rammer og relationsfremmende elementer og workshops, der skal give de unge ledige indsigt i egne ressourcer og kompetencer.

NEXT STEP støttes af Helsefonden, Læge Sofus Carl Emil Friis og Hustru Olga Doris Friis' Legat, Østifterne samt TrykFonden.

Midler til implementering og effekt-evaluering søges i øjeblikket ved andre fonde.

Af Birgitte Hornhaver, journalist

- Andelen af unge under 30 år, der står uden for arbejdsmarkedet, er stagneret trods det økonomiske opsving.
- En del kommuner benytter i dag fysisk aktivitet som et element i deres beskæftigelsestilbud, men tilbuddene varierer og evalueres ikke.
- Der er stor efterspørgsel på viden om hvilke beskæftigelsestilbud, som formår at få unge i uddannelse og arbejde.
- Hyppigheden af rygning, usunde kostvaner, fysisk inaktivitet og stress er meget højere blandt arbejdsløse end blandt beskæftigede.

Kan folkeskolen bruges til indsatser for bedre håndhygiejne?

Anne Maj Denbæk fra Center for Interventionsforskning har i sin ph.d.-afhandling undersøgt, hvad der kom ud af centrets interventionsprojekt Hi Five. Hi Five gik blandt andet ud på at sætte fokus på bedre håndhygiejne blandt skoleelever og få dem til at vaske hænder før frokost.

Hvad var formålet med din ph.d.-afhandling?

– Formålet med min afhandling var at evaluere Hi Five og undersøge, om projektet havde effekt på skoleelevernes sygelighed. Hi Five var et interventionsprojekt på folkeskoler, som satte fokus på skoletoiletterne og på bedre håndhygiejne.

Formålet med Hi Five var at nedsætte sygeligheden blandt eleverne ved at forbedre deres håndhygiejne. Sygdomme som influenza, diarré og forkølelse er almindelige blandt skoleelever og udgør størstedelen af deres sygefravær. Håndvask er en simpel måde at stoppe smitte, og tidligere studier viser, at fokus på god håndhygiejne kan nedsætte elevens sygelighed.

43 skoler fordelt i hele landet deltog i interventionen, hvoraf 28 skoler var Hi Five-skoler, mens resten var sammenligningsskoler. Indsatsen indeholdt en undervisningsdel og

en obligatorisk daglig håndvask, det vil sige, at eleverne blev bedt om at vaske hænder før frokost. Derudover fik halvdelen af indsats-skolerne ekstra daglig rengøring af skoletoiletterne for at gøre skoletoiletterne mere attraktive.

Formålet med min afhandling var at undersøge effekten af Hi Five på sygeligheden og at belyse, om der var sammenhæng mellem, hvor godt de enkelte skoleklasser havde implementeret Hi Five-indsatsen og elevernes sygelighed.

Hvad fandt du ud af i dit studie?

– Meget skuffende og mod forventning fandt jeg ingen overordnet effekt. Det vil sige, at der ikke var forskel på antallet af sygedage, sygeepisoder og sygefravær mellem

interventionsskolerne og sammenligningsskolerne. Dét resultat havde vi som udgangspunkt ikke regnet med, da tidligere undersøgelser viser, at god håndhygiejne netop har en effekt på sygelighed. Forklaringen kan måske være, at mange skoler ikke fulgte indsatsen, som de skulle. De havde især vanskeligheder med at indføre den daglige håndvask før frokost. Lærerne fortalte, at der manglede håndvaske på skolerne, og de håndvaske, der var på skolen, lå forkert placeret i forhold til klasseværelset, og at der desuden også manglede tid i skemaet til at få eleverne til at vaske hænder. Jeg gik derfor et skridt videre i min analyse for at se, om der på klasseniveau alligevel var en effekt blandt de klasser, der havde implementeret indsatsen,

Baggrund for Hi Five

Mange danske folkeskoler er nedslidte, og blandt andet toiletforholdene har været udsat for stor kritik. Mange toiletter er i stykker og beskidte, og der mangler ofte både sæbe og toiletpapir. Studier fra skoler i Sverige og USA har vist, at dårlige toiletforhold giver eleverne flere infektioner og får eleverne til at undgå at bruge toiletterne. Det kan medføre forstoppelse, inkontinens og urinvejsinfektioner.

28 skoler var indsats-skoler. Lærerne her arbejdede som en del af indsatsen med mikroorganismer, smitteveje, korrekt håndvask og brug af skoletoiletter med elever på 0.-9. klassetrin. Skolerne fik desuden udleveret et undervisningsmateriale blandt andet bestående af en lærervejledning, et elevhæfte med opgaver samt klistermærker med instruktion om korrekt håndvask. Hi Five var støttet af TrygFonden.

som de skulle. Og her fandt jeg, at der var en tydelig sammenhæng mellem implementeringsniveau og god håndhygiejne. Det vil sige, at jo bedre klassen havde fulgt indsatsen, jo bedre håndhygiejne. En lignende tendens fandt jeg for sygelighed, således at jo bedre klassen havde fulgt indsatsen, jo mindre var antallet af sygedage hos eleverne, men det sidste var ikke et signifikant resultat.

Hvad skal din forskning bruges til?

– En overordnet konklusion er, at Hi Five-interventionen desværre ikke havde nogen effekt på sygeligheden, og det giver derfor ikke mening at

udbrede indsatsen på folkeskolerne, som den ser ud nu. Det er ærgerligt, at skolerne ikke kan følge anbefalingerne fra Sundhedsstyrelsen om en daglig håndvask før frokost. Men jeg kan se, at jo bedre klasserne fulgte Hi Five-indsatsen, jo bedre var

deres håndhygiejne. Derfor er det vigtigt at forstå, at skal man ændre på elevers håndhygiejne, skal der være bedre rammer for håndvask på skolerne.

Af Birgitte Hornhaver, journalist

Anne Maj Denbæk forsvarede sin ph.d.-afhandling i september ved Center for Interventionsforskning. Hun er kandidat i folkesundhedsvidenskab fra KU og har været i centret siden 2010. Her har Anne Maj Denbæk blandt andet været med til at udvikle og implementere Hi Five. Anne Maj Denbæk er i dag ansat i Københavns Kommune som sundhedskonsulent.

Højt alkoholforbrug påvirker mænds arbejdsliv negativt

Mænd, der drikker for meget, har større risiko for at miste deres arbejde end mænd, der drikker mere mådeholdent, viser studie fra Center for Interventionsforskning

Danske mænd, der drikker mere end 21 genstande om ugen, har større risiko for at blive arbejdsløse eller ende på sygepenge end mænd, der drikker moderat, det vil sige op til 13 genstande om ugen.

Det viser et studie fra Center for Interventionsforskning, der er blevet publiceret i det internationale tidsskrift *Addiction*.

Hvor de fleste alkoholstudier undersøger konsekvenserne for sundhed og sygelighed, havde dette studie som et af de få i verden fokus på de socioøkonomiske aspekter af alkohol. Formålet med studiet var at blive klogere på, hvilke konsekvenser alkohol har på ens tilknytning til arbejdsmarkedet.

Data fra 17.500 danskere

Omkring 17.500 tilfældigt udvalgte danskere, både mænd og kvinder med forskelligt alkoholforbrug, del-

tog i studiet. De var alle i arbejde, da data blev indsamlet.

Maja Bæksgaard Jørgensen fra Center for Interventionsforskning står bag studiet:

– Vi finder, at der er en markant sammenhæng mellem et stort alkoholforbrug og mænds arbejdsmarkedstilknøytning. Vi fandt ikke samme sammenhæng for kvinder, men for mænd var det tydeligt. Jo mere man drikker, jo større risiko for at falde ud af arbejdsmarkedet eller komme på sygedagpenge. Det er måske ikke så overraskende, at alkohol kan have negative konsekvenser for ens arbejdsliv, men vi har ikke tidligere dokumenteret det i et dansk perspektiv. Derfor ved vi nu, at der også på arbejdsmarkedet er brug for forebyggelse, hvis vi skal undgå, at folk mister deres job på grund af alkohol, siger hun.

Alkoholforbrug starter en deroute

En mulig forklaring på sammenhængen kan være et resultat af flere mekanismer.

– Et overforbrug af alkohol kan starte en deroute, der på kort sigt

giver sig udslag i tømmermænd og flere sygedage og på lang sigt tab af produktivitet på arbejdspladsen, problemer i privatlivet og andre sociale konsekvenser, der gør, at man ikke kan holde fast i sit arbejde, siger Maja Bæksgaard Jørgensen. Et stort alkoholforbrug i befolkningen trækker store vekslers på den danske samfundsøkonomi. En undersøgelse fra 2013 viser, at alkoholmisbrug koster et sted mellem 13 og 24 mia.

kroner om året. Det svarer til én procent af bruttonationalproduktet, hvoraf tab af produktivitet er den største omkostning.

Af Birgitte Hornhaver, journalist

Udgives af:
Center for Interventionsforskning
Statens Institut for Folkesundhed
SDU

Øster Farimagsgade 5A, 2. sal
1353 København K
Tlf. 6550 7777
www.interventionsforskning.dk

Direktør og centerchef:
Morten Grønbæk
mg@si-folkesundhed.dk

Redaktør:
Birgitte Hornhaver
biho@si-folkesundhed.dk

Centret er støttet af:
TrygFonden
Kræftens Bekæmpelse
Nordea-fonden

**Center for
Interventionsforskning**
– forskning i sundhedsfremme og forebyggelse